

kupiti, da se ne okupiš (goljfaš)“. Škerljiva živina pičo le oslini, zbera boljšega kaj vèn, se ne nažrè dobro, in se tudi odobeliti ne dá. Oslinjene piče za oškerljivim volom druga živina tudi ne žrè, česi ravno bi jo na lepem soncu posušil, in če se med drugo pičo pomeša, tudi drugo ne- okvarjeno nekako osmradi ali okuži, in ako bi jo tudi kaka druga volčja žival povžila, se škerljivosti nažrè, in si jo vcepi. Ecce epidemija! *) — Skernina je tudi po mojih mislih s slovo „škerljivost“ v eni koreniki. Če vé kdo za kaj boljšega, naj reče od kod? Nisem ravno tako terdokorn, če mi kdo z boljšo besedo nos zaviha, da bi se ne podal.

V Janežičevem slovníku beremo: skernina za Gicht — Fraissen. Kako bi se vendar to skupej ujematizmoglo? To je težava, kakor se pozdeva, skupej sterniti: ali meni se to ne zdí tako težavno. Da se mertvica ali udolom od enega bolnika drugemu vcepi, ako bi vkupej ležala, ali bi zdrav človek po takem bolniku, po njegovi smerti, obleko na-se natikal in nosil. Da je tedaj udolom nalezljiva bolezen, sem že pogosto slišal, česi tudi ni tako epidemisch, kakor je kuga, pošast ali napast, močoh, kozé, kolera itd., vendar se je človek sčasoma nalez. Bi mar pri epidemijah naglica mogla biti? **) Kar pa Fraiss(božjast) zadeva, nisem še slišal, da bi nalezljiva bila, pa je mar na Štajarskem vera ali vraža kdaj bila, da se božjast iz otroka v otroka vcepi. Ali je pa mar g. Janežič v svojem slovníku jo tako natanko ugodil, da bi mu naravnost verjeti mogli? Janežič je besedo kjerkoli pobral, in v dobrem mnenji jo nam v slovníku razodel, pa mar „Fraissen“ ni prav zadel. Bodi si pa, kakor hoče, beseda skernina je tudi na Štajarskem domá, in dobro bi bilo, da bi se na njeni pomen bolj pazilo.

Od kod bi vendar beseda „kuga“ svojo koreniko imela, to Bog nar bolj vé! Jaz bi djál od besede kujati se, ali kuhati se ***). — Bolezen se kuja ali se kuha po človeku, ali človeka skuha in ga umori. „Ta bol se med ljudmi kuja; ji ni verjeti, da bi spet svoje glave ne povzdignila, in ko popred žeti začela“. Slišal sem reči: „ni nič verjeti, da bi se ta bolezen spet ne ponovila, kakor se od kolere sploh govori. Leto dan se ta bolezen kuja ali kuha, in iz slamnate bilke bo še poskočila, in po ljudéh lomastiti jela“.

Kar besedo „Seuche“ zadeva, sem skruno slišal. Človek se od človeka „oskruni“. Vol vola, konj konja oskruni, da se mu bol vcepi. Beseda „skruna“ je ravno z zgorej omenjenimi: skernina itd. v koreniki.

Toliko za poskušnjo. Če je pa nisem ugodil, prosim za zamero, to je, ne da bi mi bratje Slovenci zamerili, ampak ne zamerili. Z Bogom. J. Medved.

Lih a sodu.

Morda pri pisanji „liha sodu“ a ne gré k lih, ampak, da je za se besedica „gegen“. Ko po Istri bočajo (Kugelspiel), brojijo n. pr.: 3 a 5, 6 a 6. Da je lih res dispar, svedoči Dellabella pod disparo, Stulli pod lih in dispari.

Polutak je po Istri pol krajcarja, kar sem že povedal. J. V.

V Paznu in kolikor sem zvedil po celi Istri se sploh rabi beseda „lih“, pa le v pomenu „ungleich“. C.

Drobtinice za kratek čas.

— Na eno oko slep človek je srečal zjutraj zgoodej soseda, ki je pa gerbast (puklast) bil. Začne se med njima naslednji pogovor:

Samooki: „No, sosed, dobro jutro!“

Gerbec: „Bog daj!“

Samooki: „Danes ste pa zgoodej zadéli.“

Gerbec: „Dá! Moj sosed ima še eno okno zaperto.“

Dobro ga je bil splačal!

*) Ne! to ni epidemija.

**) Nikdar se ni še slišalo od epidemičnega protina (udoloma) ali kakor pri nas pravijo od epidemične putike.

***) Koreniko besede „kuga“ nam je menda dobro povedal gosp. Terstenjak. Vred.

— V Lj. je imela mati sina. Jaka mu je bilo ime. Bil je pa enmalo prismojen. Nek večer poleti gré na polje, ko so ravno žabe pridno regljale „jaka, jaka, jaka“ itd. Naš Jaka leta od luže do luže, od mlake do mlake, in se prijoče na zadnje domú materi očitovaje: „Kaj neki ste povedali žabam, da mi je Jaka ime; niso mi dale mirú te nesrečne klepetulje; na vse strani so me klicale kakor da bi me bile hotle povsod imeti!“

Bi utegnila prilika biti marsikteremu ošabnežu, ki ima visoke misli od sebe, da se povsod le za-nj vlečejo.

— Ko so svoje dni po slovenskih šolah še silama učencem nemščino brez razumka vtepali v glavo, vpraša učitelj Janezka:

„No, Janezek, povej mi zdaj ti: „Was sind Engel?“

Janezku se odgovor ustavlja.

Učitelj: „No, Janezek, saj veš: Engel sind pure — pure — —

Janezek hitro poprime besedo in pravi: „Engel sind pure, race in pa gosí“.

Ultra posse nemo tenetur!

— Ko so bili kmetje še grajščinam podložni, pride eden taci v kancelijo po opravkih. Spehan zavolj daljne hoje bi se bil rad vsedel, pa ne vidi nikjer stola. Pisarjev eden zapazi njegove misli ter se ponorčuje ž njim: „No, oče, pa se vsedite!“ Bistroumni kmet se nekoliko ozrè po kancelii in pravi: „Gospodje, ne zamerite, pri vas je kakor pri meni v skednji — polno cepcov, stolov pa nič“. L—r.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Istre 8. aprila. F. C. Prišel sem pred nekimi tedni v Pazin, kraj krožne istrijske gosposke. Mesto je majhino in nima samo na sebi nobene posebne imenitnosti, in razun kazine in drevoreda ob reški cesti ni tukaj nič, kar bi razveseljevalo praznuvajočo gospodo. Vendar pa je pravo središče Istre, ne le, ker stoji skoraj v sredi dežele, temuč tudi, ker družijo se tukaj ceste iz vsih krajev. Prebivavci so prav prijazni, ljudomili in dobri ljudje. Zapazil sem pred frančiskansko cerkvijo obelisk in krog njega nakupičene krogle, ki pričujejo še dandanašnji o junaštvu in zvestobi Istrijanov do cara in domovine iz časov slavnega Lazariča. Stoji naslednji napis na obelisku:

„Haec Gallia Istriae Fidelitati Poma Reliquit Quarta dies Septembris Erat tunc Aspera Gallis“.

V starem, nekdanjem imenitnem gradu grofov Montekukulskih, z mnogimi vzdanimi gerbi, so zdaj krožni stavbini ured, jetnišnice in osebujne stanovanja. — V polokrogu pod mestom se vije globok prepad „Vojba“ imenovan, v katerem teče potok, in se izteka ravno pod gradom v podzemeljsko jamo. Preiskovala se je ta jama le nekoliko sežnjev do velikega tomuna z gorečimi baklami. Bilo bi tudi tukaj delo za gosp. dr. Schmidl-na.

Bral še nič nisem od tukajšnjih šol, saj se še komaj vé, da imamo nižjo gimnazijo. Pa, če ktere, so naše šole spomina, in naši učitelji, gosp. frančiskani, pohvale vredni. Ker je tu ljudstvo na nižji stopnji omike, kakor na Krajskem in v sosednih deželah, in pa tudi v veči revščini, so že od te strani težave pri učenju toliko večje; pa tudi še druga težava je, da se morajo učenci treh jezikov učiti (slovanskega, laškega in nemškega), kar je toliko težje, ker zunaj šole večidel le enega slišijo. In pri vsem tem se učenci stopivši iz naše gimnazije na družih častno obnašajo, kar je mogoče le zavolj posebne marljivosti njihovih učiteljev, katerim res prav na sercu leži dobra izreja mladine.

Povem naj še nekaj od tertne bolezni, kakor so mi pravili. Od Pazina proti reškem morskem zalivu je zemlja bela in terte pritlične; tu bolezen ni tako hudo dozdaj razsajala in pridelali so še precej vina. Proti teržaškem zalivu pa je zemlja rudeča in terte so visoke, in ondi niso ne kapljice vina pridelali.